

BILDANDET AV NATURRESERVATET TJÄRNBERGET I VANSBRO KOMMUN

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen skötselplanen för reservatets långsiktiga skötsel, bilaga 5. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

SYFTE

Syftet med reservatet är att:

➤ **Bevara biologisk mångfald.**

Tjärnberget har naturskogskaraktär med mycket höga biologiska värden. Skogen, som har fått utvecklas fritt, är variationsrik och rymmer därför en mångfald av livsmiljöer. Det finns levande träd i alla åldrar och dimensioner samt döda träd i olika nedbrytningsstadier. Denna variationsrikedom ger förutsättningar för en rik biologisk mångfald.

➤ **Skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter**

De livsmiljöer och arter, enligt art- och habitatdirektivet 92/43/EEG och enligt fågeldirektivet 97/409/EEG, som förekommer i Tjärnberget ska skyddas. Tjärnberget utgörs av naturtypen västlig taiga (9010). De arter som förekommer är förtecknade i bilaga 4.

Syftet ska nås genom att:

- Området skyddas mot skogsbruk och andra verksamheter som kan äventyra de livsmiljöer samt växt och djursamhällen som är knutna till naturskogen.

För att kontrollera att syftet uppnås ska undersökningar av vegetationens utveckling göras (se skötselplan). Dessa undersökningar ska vara vägledande för när vissa skötselåtgärder sätts in.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Inskränkningar med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

- 1 anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämma eller på något sätt skada mark eller vatten
- 2 avverka och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle
- 3 gödsla eller använda bekämpningsmedel
- 4 framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag gäller för uttransport av fälld älg med fordon som inte ger mark eller vegetationsskador.
- 5 anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, radiomast eller annan anläggning
- 6 jaga annat än älg, rådjur, hare, räv och mink
- 7 uppföra permanenta jaktpass samt röja för sikt- eller skjutgator. Jaktgränser, stigar till jaktpass e dyl. får ej markeras permanent.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- 8 sprida kalk i vatten eller på land

Punkten A2 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för

insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken att tåla visst intrång inom reservatet såsom

- 1 utmärkning av reservatet, underhåll av vandringsleder och uppsättning av informationstavlor
- 2 undersökningar av markslag, landskapselement, växt och djursamhällen samt arter

C Föreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

- 1 skada växande eller döda träd och buskar, gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar
- 2 framföra motordrivet fordon i terräng

Föreskrifter under A och C ovan utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose syftet med reservatet. Föreskrifterna utgör heller inget hinder mot åtgärder som krävs för normalt underhåll av vägar och ledningar/ledningsgator.

Föreskrifterna under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten

SKÄL FÖR BESLUTET

Värden för biologisk mångfald

Skogen i Tjärnberget är gammal och med höga biologiska värden. Den har aldrig omfattats av större kalavverkningar och har därför bibehållit en stor del av den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns även mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Sammantaget ger detta höga förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur. Många arter är helt beroende av naturskogens biologiska strukturer för att kunna överleva. I dag finns endast få

områden med naturskog. Skyddet av skogen i Tjärnberget är därför ett led i bevarandet av biologisk mångfald.

Internationell klassning

Tjärnberget är förtecknat enligt 7 Kap 27 § miljöbalken och bör beredas skydd som särskilda bevarandoområden.

Området hyser habitatet västlig taiga (9010) enligt art- och habitatdirektivet, 92/43/EEG, och flera arter som är listade i fågeldirektivet, 97/409/EEG. Arterna redovisas i bilaga 4. Ett område som tagits upp i förteckningen skall prioriteras i det fortsatta skyddsarbetet enligt 7 Kap 27 § miljöbalken.

Nationell klassning

Området är klassat som riksintresse enligt 4 kapitlet 1 och 8 §§ miljöbalken.

Skyddsform

De främsta hoten mot bevarandevärdena är skogsbruk. Området skyddas som naturreservat därför att bevarandet av värdena inte kan förenas med rationellt skogsbruk.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Det är ett angeläget allmänt intresse att naturskogen i Tjärnberget bevaras.

Vid avvägning enligt 7 kap 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna motsvarar behovet av skydd för att syftet skall uppnås.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Skyddet av Tjärnberget bidrar till att uppfylla det av riksdagen beslutade miljökvalitetsmålet levande skogar.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Ärendet initierades i mitten av 1990-talet av naturskyddsföreningens skogsnätverk. Flera rödlistade* lavar och svampar rapporterades för området. Även entomolog Bengt Ehnström, artdatabanken, hade då, under en tioårsperiod, gjort entomologiska undersökningar i området och funnit att skogen

höga naturvärden med flera rödlistade* insekter knutna till naturskogen i området.

Senare inventeringar i området har resulterat i ytterligare fynd av rödlistade arter av svampar och lavar.

1989 beslutade regeringen att föreslå området att ingå i Natura 2000, som intresse för gemenskapen enligt art- och habitatdirektivet.

Förbudet mot avverkning m.fl. föreskrifter medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras på de berörda fastigheterna. Överenskommelse om ersättning enligt 31 kap MB har därför träffats med berörda sakägare.

ÖVRIGT

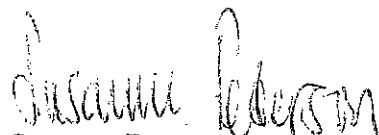
Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i enlighet med 27 § förordningen om områdesskydd mm enligt miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, formulär 6

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog tf landshövding Inger Eriksson jämte ledamöterna Hans Andersson, Jonas Carlgren, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Eva Kungsmark, Lennart Sacrédeus, Roger Stål, Gunnel Söderberg, Nicke Welin-Berger. Tjänstgörande suppleanter var Anki Rooslien, Calle Morgården, Ulla Lindvall samt Ann-Gret Ohlsson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Inger Eriksson, tf rättshushetschef Inger Svanström, miljövårdsdirektör Stig-Åke Svensson och miljöhandläggare Susanne Peterson, den sistnämnde föredragande.

Inger Eriksson

Susanne Peterson

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Ortofotokarta
4. Registeruppgifter
5. Skötselplan
6. Artlista
7. Hur man överklagar, formulär 6

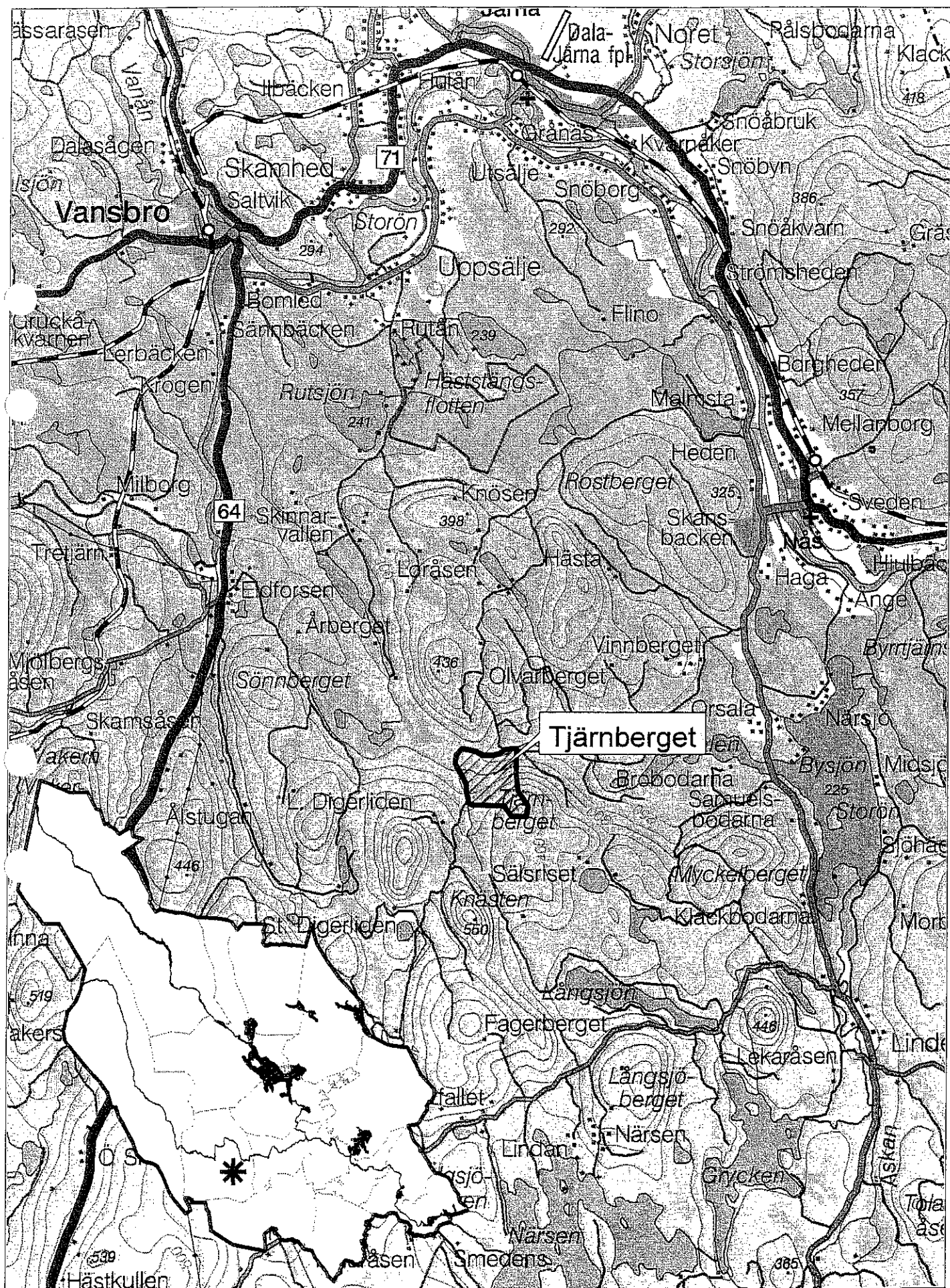
* Rödlistade arter är arter som är utsatta för olika risk att försvinna från Sverige. Dessa arter beskrivs i sk rödlistor, som innehåller information om deras huvudbiotop, länsvis utbredning och bedömd hotgrad dvs grad av sällsynthet och risk för utdöende.

Naturreservatet Tjärnberget

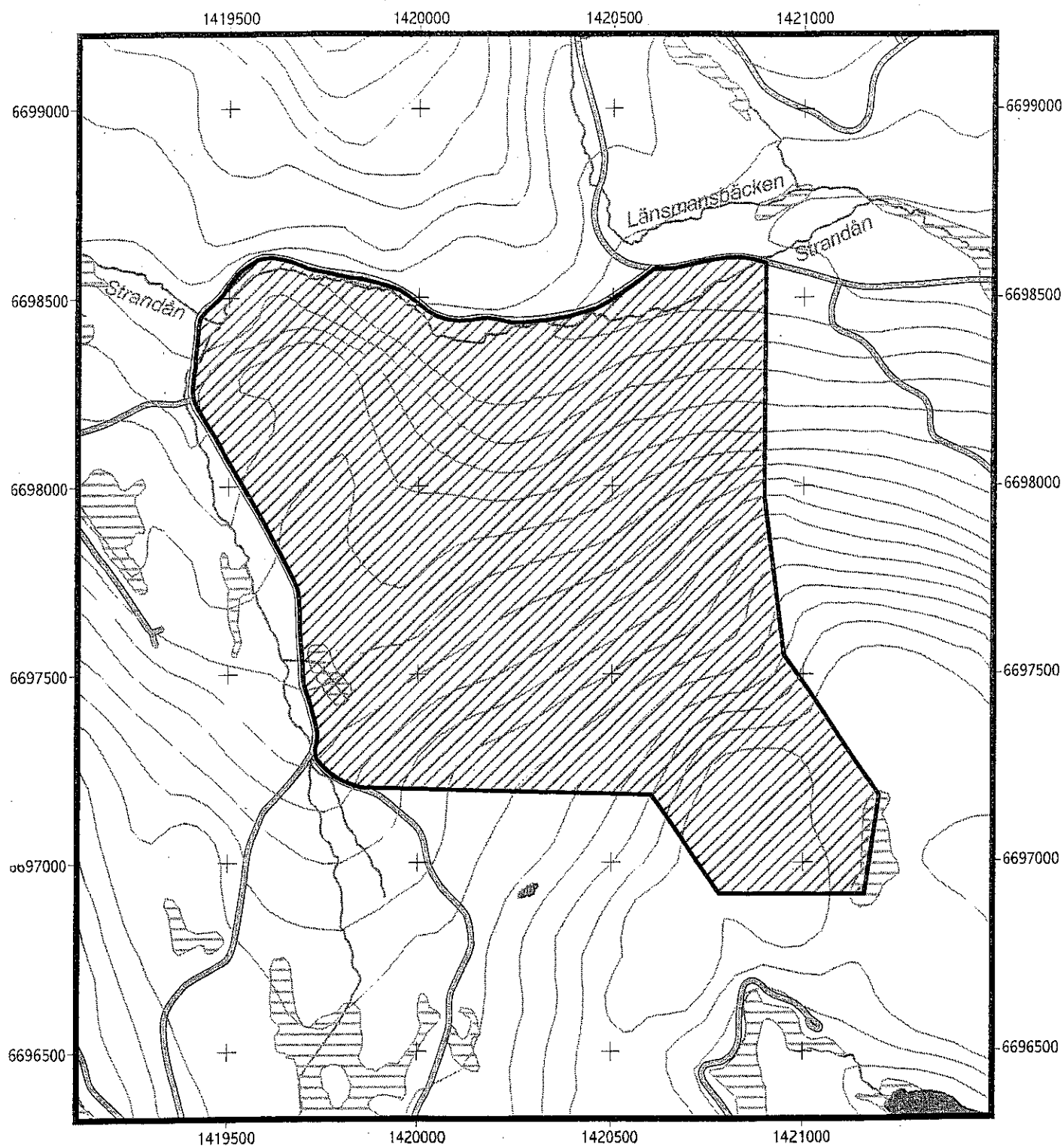
Översiktskarta

BILAGA 1

Röda kartan 1:125 000

Tjärnberget Beslutskarta

Koordinater angivna i rikets nät

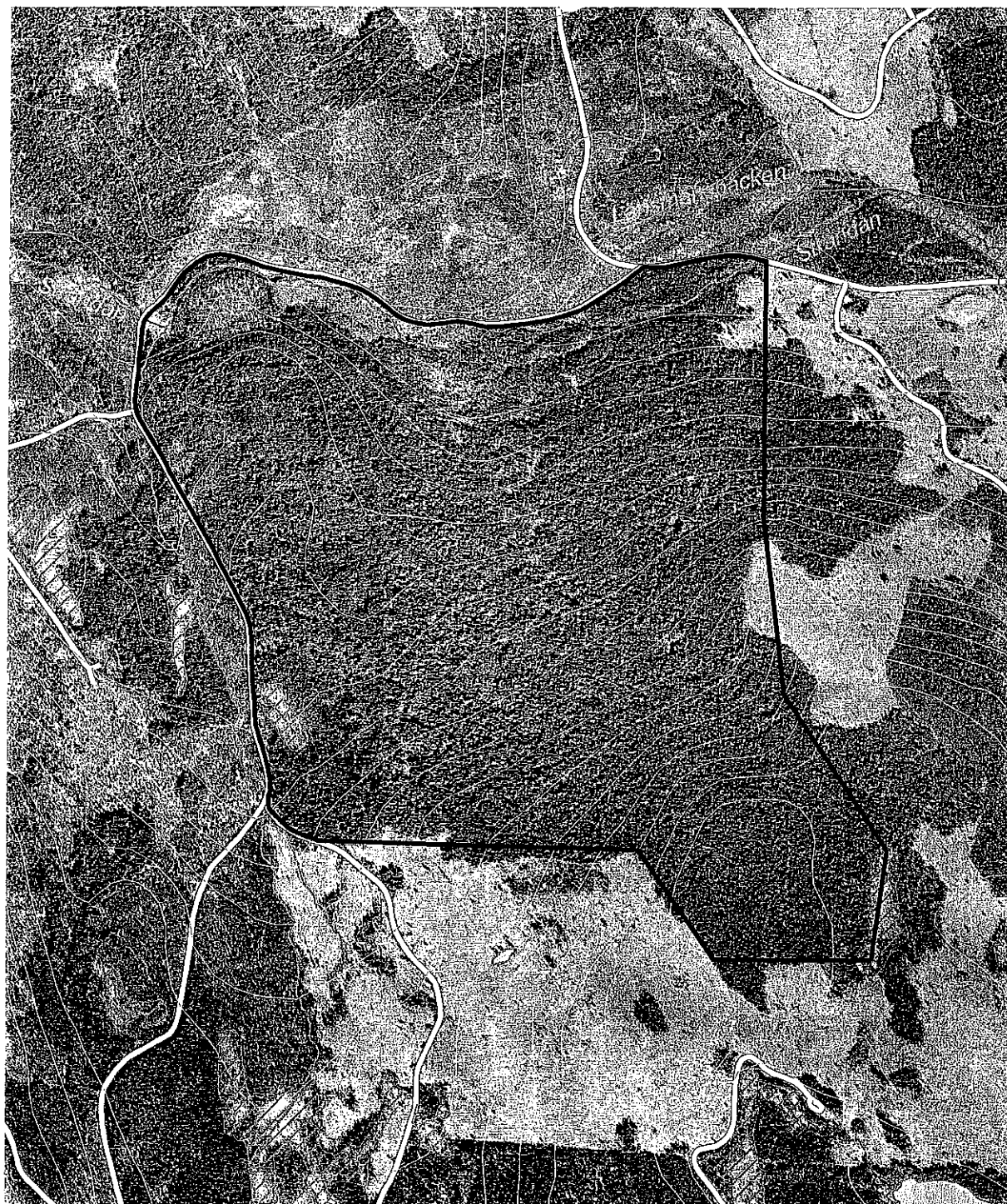
Skala 1:15000

0 200 400 600 meter

- Områdets avgränsning
- Sjöar
- Våtmarker
- Höjdkurvor
- Bilvägar
- Vattendrag

Tjärnberget Ortofoto

BILAGA 3

Koordinater angivna i rikets nät

Skala 1:15000

0 200 400 600 meter

- Områdets avgränsning
- Sjöar
- Våtmarker
- Höjdkurvor
- Bilvägar
- Vattendrag

REGISTERUPPGIFTER

2000-11-09

511-346-02

Namn:	Tjärnberget
Kommun:	Vansbro
Läge:	1 mil sydväst om Nås
Kartblad:	Ekonomiska kartorna: 12E 9e, 12E 9d
Rubinkoordinater:	12E 9e 24 03
Fastigheter:	
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Markägare:	Staten via naturvårdsfonden
Areal:	196 ha
Naturtyper:	Barrskog 189 ha Lövskog 4 ha Myr 3 ha
Natura 2000 habitat	9010 196 ha
Natura 2000 art	Bonasa bonasia – Järpe Tetrao urogallus – Tjäder Strix uralensis – Slaguggla Aegolius funereus – Pärluggla Picus canus – Gråspett Dryocopus martius – Spillkråka Picoides tridactylus – Tretåig hackspett
Natura 2000 kod	SE0620122
Naturgeografisk region:	Vågig bergkullterräng
Skyddsmotiv:	Skoglig
Skyddsföreskrifter:	Indispensabla: A1-7 Dispensala: A 8
Skyddsföreskrifter produktiv skogsmark:	Total
Befintliga anläggningar:	-
Planerade anläggningar:	Parkering
Skötselplan:	Fastställd
Inventeringar:	Hotärsregistret

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET TJÄRNBERGET

SYFTE MED SÄKERSTÄLLANDE OCH SKÖTSEL AV NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att:

➤ **Bevara biologisk mångfald.**

Tjärnberget har naturskogskaraktär med mycket höga biologiska värden. Skogen, som har fått utvecklas fritt, är variationsrik och rymmer därför en mångfald av livsmiljöer. Det finns levande träd i alla åldrar och dimensioner samt döda träd i olika nedbrytningsstadier. Denna variationsrikedom ger förutsättningar för en rik biologisk mångfald.

➤ **Skydda återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter**

De livsmiljöer och arter, enligt art- och habitatdirektivet 92/43/EEG och enligt fågeldirektivet 97/409/EEG, som förekommer i Tjärnberget ska skyddas. Hästingsflotten Tjärnberget utgörs av naturtypen västlig taiga (9010). De arter som förekommer är förtecknade i bilaga 5.

Syftet ska nås genom att:

- Området skyddas mot skogsbruk och andra verksamheter som kan äventyra de livsmiljöer samt växt och djursamhällen som är knutna till naturskogen.

För att kontrollera att syftet uppnås ska undersökningar av vegetationens utveckling göras (se skötselplan). Dessa undersökningar ska vara vägledande för när vissa skötselåtgärder sätts in.

SKÖTSELOMRÅDEN; MÅL OCH ÅTGÄRDER

Skötselområde 1: Skog med fri utveckling (SF)

Beskrivning av området

Området utgörs av en mosaik av olika barrskogsmiljöer med stort inslag av senvuxna träd och död ved i olika nedbrytningsstadier.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus:

Barnaturskog.

Skötselmål och föreskrifter för skötseln:

Skogen skall lämnas för fri utveckling. Då den naturliga störningen i naturskog är brand kan bränning eller bränningsefterliknande åtgärder bli aktuella för att bibehålla naturtypen eller/och öka mängden död ved.

Skötselområde 2: Skog med skötsel i träd och buskskikt (ST)

Beskrivning av området

Området består av uppväxande lövsly av framför allt glasbjörk på mer eller mindre fuktig mark. En bäck rinner genom området.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus:

Lövskog med grova träd och förekomst av död lövved i olika nedbrytningsstadier.

Skötselmål och föreskrifter för skötseln:

Området ska skötas för att gynna löv. Barrträd ska röjas. Eventuellt måste även viss andel löv röjas eller gallras så att lövbeståndet kan utvecklas och träden tillåtas bli grova. Det är dock viktigt att se till den långsiktiga kontinuiteten av lövträd och ge utrymme för föryngring av löv. Vid röjning av löv ska särskild hänsyn tas till andra lövträd än björk. Sälg, rönn och asp ska gynnas på bekostnad av glas- och vårtbjörk.

FRILUFTSLIV OCH TURISM

Övergripande mål

Allmänhetens tillträde till området ska underlättas. Med ökat intresse för naturturism har Tjärnberget stora möjligheter att locka fler besökare i framtiden under förutsättning att de skogliga värdena säkerställs, samt att tillgängligheten utökas och informationen förbättras.

Information

Av informationstavlor och övrigt informationsmaterial ska framgå att området finansierats av LIFE-fonden.

Informationstavlor sätts upp på lämpliga platser och efter samråd med markägaren. Detta ska vara klart senast 30 juni 2002

Informationsbroschyr om Tjärnberget ska färdigställas senast 30 juni 2002 och finnas tillgänglig på Länsstyrelsen. Information om området ska också finnas på Länsstyrelsens hemsida.

Området gränsmarkeras enligt naturvårdsverkets anvisningar.

Anläggningar

Tillgänglighet

Från vägen mellan Nås och Lindesnäs finns en avtagsväg västerut. Vägen börjar tre km söder om Nås i höjd med sjön Axen och passerar Tjärnberget efter ca sex km.

Parkeringsmöjligheter

Det finns inga iordningställda parkeringsplatser i området. Parkeringsplats iordningställs på lämplig plats i anslutning till reservatet efter samråd med markägaren. Parkeringsplatsen ska vara klar senast 30 juni 2002.

Vägvisare och p-skyltar

Vägvisare sätts upp vid avtagsvägen söder om Nås.

Vandringsleder

En markerad vandringsled med start vid parkeringen ska dras genom reservatet. Leden ska vara klar senast 30 juni 2002.

TILLSYN DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Årlig dokumentation av förvaltnings- och skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder ska dokumenteras. Vid restaurering ska anteckningar göras om utförda åtgärder och eventuella överenskommelser.

Uppföljning av skötselmål

Uppföljning av skötselmål utförs av förvaltaren om inget annat är överenskommet. Lämplig metod utarbetas av förvaltaren.

Uppföljning av kvalitetsmål

Uppföljning utförs av länsstyrelsen inom ramen för uppföljning av skyddad natur*.

* Nationellt utvecklingsprojekt pågår för uppföljning av värdefull natur. Projektets syfte är att fastställa strategi och metoder som gör det möjligt att bedriva operativ uppföljning av tillståndet i särskilt värdefull natur. Vid den regionala dimensioneringen av denna verksamhet kommer centrala rekommendationer att beaktas.

Uppföljning av kostnader

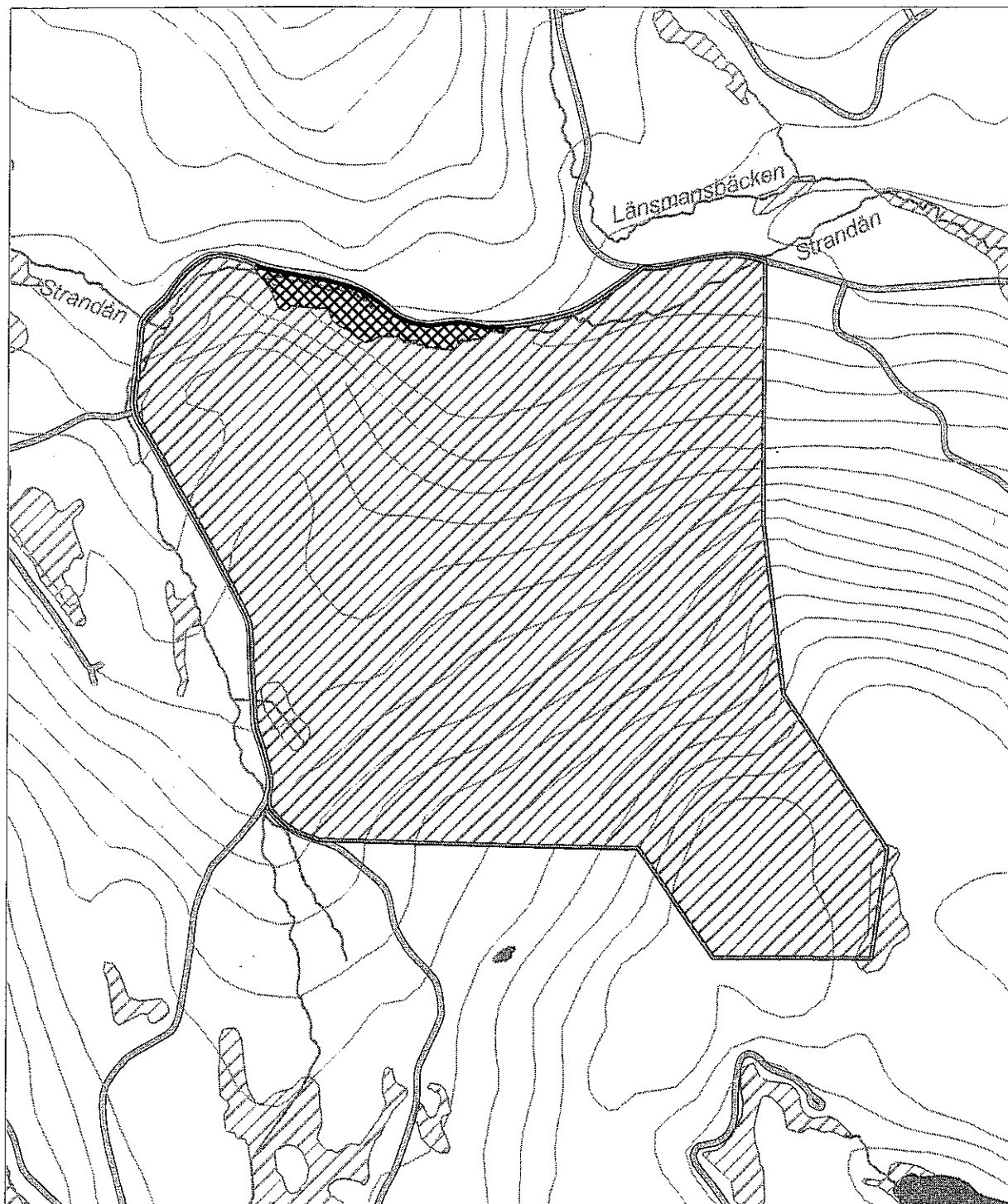
Görs av den som ansvarar för skötseln. Avrapportering sker årligen till Länsstyrelsen.

SAMMANFATTNING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När	Beskrivning	Var	Vem	Finans
Röjning av gran	Vart 5:e år		Skötsel- område 2	Lst	Vård- anslag
Tillsyn av skötsel	Löpande		Hela reservatet	Lst	Vård- anslag
Tillsyn av föreskrifter	Löpande		Hela Reservatet	Lst	Vård- anslag
Uppföljning av kvalitetsmål	Enligt program för uppföljning av skyddad natur*			Lst	→

Naturreseptatet Tjärnberget

Skötselkarta

Skala 1:15000

0 200 400 600 meter

- Reservatets avgränsning
- Sjöar
- Höjduvur
- Bilvägar
- Vattendrag

Skötselområden

- 1 Barrskog
- 2 Skog med skötsel

MILJÖVÅRDSENHETEN
Susanne Peterson

2002-01-10

511-346-02

Artlista Tjärnberget

Fåglar

Bonasa bonasia – järpe
Tetrao urogallus – tjäder
Strix uralensis – slaguggla
Aegolius funereus – pärluggla
Picus canus – gråspett
Dryocopus martius – spillkråka
Picoides tridactylus – tretåig hackspett

Skalbaggar

Cyphaea latiuscula
Danosoma fasciata
Harminius undatus – violettekantad knäppare
Anobium thomsoni
Dorcatoma punctulata
Peltis grossa - större flatbagge
Pteryngium crenatum
Cis quadridens – tretandad svampborre
Dendrophagus crenatus – nordlig plattbagge
Ennearthron laricnum
Meloe violaceum
Corticus suturalis - mörksömmad barksvartbagge
Zilora ferruginea – gropig brunbagge
Abdera triguttata
Caiidum coriaceum

hotkategori

VU
NT

biologi

död gran, i långhorningsgångar
död gran och tall
död gran och tall och björk
död gran
död klibbticka
död gran med mycel av klibbticka
sporätare på klibbticka på gran
död klibbticka
död gran, tall och björk
död gran med mycel
parasit hos bin
i gångar av granbarkborre
i mycel av violticka
i mycel av violticka
död gran

Växter

Galium odoratum – myskmadra
Habenaria viridis - grönkulla
Tussilago farfara - tussilago
Hepatica nobilis – blåsippra

regional

Svampar

Antrodia pulvinascens - veckticka
Asterodon ferruginosus - stjärntagging
Perenniporia subacida - gräddticka
Phlebia centrifuga - rynkskinn
Fomitopsis rosea - rosenticka

NT
NT
NT
NT
NT

Lavar

Arthonia spadicea
Arthonia vinosa - rostfläcklav
Chaenotheca gracillima - brunpudrad nållav
Microcalicium ahlneri - kortskäftad ärgspik
Lecidea plebeja
Bryoria nadvornikiana - violettgrå tagellav
Conotrema populorum –
Cladonia parasitica - dvärgbägarlav
Naphroma laevigatum – västlig njurlav
Phaeocalicium praecendens - osepterad kvistspik
Phaeocalicium populneum - kvistspiklav

Regional
Regional
NT
Regional
Regional
NT
DD
NT
NT
NT
NT

Hur man överklagar hos Regeringen

Om Ni vill överklaga beslutet skall Ni skriva till Regeringen. ***Dock skickas eller lämnas skrivelsen till Länsstyrelsen, 791 84 FALUN,*** som måste ha fått Ert överklagande ***inom tre veckor*** räknat från den dag Ni fick del av beslutet. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

I skrivelsen skall Ni tala om

- * vilket beslut som Ni överklagar, till exempel genom att ange ärendets diarienummer (dnr),
- * varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt,
- * hur Ni vill att beslutet skall ändras.

Ni skall även ange

- * Ert namn samt postadress och telefonnummer.

Skrivelsen skall vara undertecknad av Er. Om Ni anlitar ombud kan i stället ombudet underteckna skrivelsen. I så fall skall fullmakt för ombudet sändas med.

Handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt bör skickas med skrivelsen.

Överklagandet prövas av Regeringen. Om Länsstyrelsen inte ändrar sitt beslut som Ni begär och om Er skrivelse kommit in i rätt tid kommer den att sändas över till miljödepartementet.

Om Ni behöver fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, telefon 023 – 810 00.